

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 4S K. Letno 576 K.
Inozemstvo:
Mesečno 6S K. Letno 516 K.
Oglasi: enostopna mm vrsta za
enkrat 280 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIA

Plačano do: _____
Licejalna knjižnica _____
Pavšalni franko _____
Ljubljana _____

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/I. Telefon 360.
Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44.
Rokopisi se ne vraćajo.
Vprašanjem je priložiti **znamke**
za odgovor.

Obtožnica proti bivšemu vojnemu ministru.

DEBATA O OBTOŽNICI OPOZICIJONALNIH STRANK. — REKRUTI SO UMIRALI PO VOJAŠNICAH VSLED NEZADOSTNE PRESKRBE. DEBATA SE NADALJUJE DANES.

Beograd, 29. marca. (Izv.) Da-
mašnja seja narodne skupščine je bi-
la zelo dobro obiskana. Galerije so
bile polne. Za to sejo je bilo mnogo
zanimanja, ker je na dnevnem redu
obtožnica proti bivšemu vojnemu
ministru generalu Zečeviću, katere-
ga obdolžujejo, da je zakrivil smrt
več stotin rekrutov. — Predsednik
dr. Ribar otvorja sejo ob 5.15 popol-
dne. Pred prehodom na dnevni red
vpraša dr. Janjič (radikalec) mini-
stra za vere dr. Krstelja glede po-
novnega zakona pravoslavnih du-
hovnikov. — Minister za promet
Stanić odgovarja na vprašanje de-
mokrata Milana Pribičevića glede
slabega prometa med Banjaluko in
Zagrebom. — Minister za šume in
rude Rafailović odgovarja na neka-
tera stavljena mu vprašanja, nakar
preide zbornica na dnevni red. —
Tajnik skupščine dr. Janjič čita ob-
širno obrambo in odgovor bivšega
vojnega ministra generala Zečevića
na obtožnico, ki so jo vložile opozi-
cijske skupine v narodni skupščini.
General Zečević naglaša v svo-
jem obrambnem listu zlasti dva
momenta: 1. da je obstajala potreba,
da se rekruti nemudoma vpokličejo
v kader in 2. da je ukrenil vse po-
trebno, da dosepejo novinci zdravi in
v redu na svoja mesta. To odredbo
je moral izdati, ko je zaslísal načel-
nike vseh oddelkov in poveljnikov
in ko je uvidel, da je treba izdati tak
odlok. Minister je odredil, da se pra-
vočasno zagotovi vse potrebno za
sprejem teh novih vojakov. V tem
zmislu je izdal tudi povelja vsem
vpoštev prihajajočim poveljnikom,
naj se vpoklic in transport novincev
čimprej in energično izvrši. V zmislu
povelja so bile vse postaje pozvane,
naj vse pripravijo za transport in za
prehrano rekrutov. Da dokaže ta-
kratno potrebo, vpoklicati novince,
se sklicuje bivši vojni minister tudi
na vlogo poveljnika druge armije,
v kateri veli, da se morajo nemudoma
vpoklicati rekruti, ker so stari vo-
jaki že doslužili svojo dobo in bodo
odpuščeni. Novinci da se morajo
čimprej izvežbati. — Obrambni od-
govor bivšega vojnega ministra ge-
nerala Zečevića je zelo obširen in ga
je tajnik dr. Janjič čital skoraj eno
uro. Zbornica je čitanje poslušala z
veliko pozornostjo, nakar se je

tem otvorila debata. — Kot prvi povzame besedo republikanec Jovan Gjonović in naglašja, da mora biti nekdo, ki mora braniti naš dragoceni naraščaj, da ga ne upropaščajo s takimi odredbami, kakor smo jih sedaj slišali in da more biti tudi nekdo, ki je za vse to odgovoren. V parlamentu ni nikogar, ki ne bi bil za to, da se krivci kaznujejo. Posledica takih odredb je nezaupanje v državo in še večja nezadovoljnost v narodu. Pustolovščina Karla Habsburga je najbolje dokazala, da se bodo v slučaju potrebe javili vsi v obrambo domovine. Zakaj pri zadnji pustolovščini Karla Habsburga se je večina naroda stavila domovini na razpolago. Govornik misli zaradi tega, da vpolkic novincev takrat ni bil neobhodno potreben za varstvo države. Rekrute so spravili v vojašnice in tam so ležali bolni nad en mesec, več sto pa jih je umrlo. Na ta način se ni nič pridobilo, nasprotno, več kot en mesec dela se je s tem izgubilo. Govornik ne ve, zakaj se hoče zbornica izogniti preiskavi. Ali bi bil on obtožen takega dejanja, potem bi sam zahteval preiskavo proti sebi. (Opozicija živahno pleska temu govoru.) — Dr. Mazi (Jugoslovanski klub), zemljoradni Voja Lazić in radikalski disident dr. Momčilo Ivančić govorijo proti gen. Zečeviću. Vsi se v tem strinjajo, da je treba priti tej stvari do dna. Dr. Ivanić naglašja, da bomo storili narodu in domovini le dobro, ako tako vprašanja spravimo v javnost. Obžaluje, da so bili vsi člani narodne skupščine edini v tem, da se komunistični poslanci izroče sodišču, dočim se pri razpravi zoper generala Zečevića ne kaže ta enodušnost. — Radikalec Marko Gjurčić brani bivšega vojnega ministra generala Zečevića in meni, da ga ne zadevje nobena krivda, ker so bili rekruti potrebni in je bilo ukrenjeno vse potrebno za njihov transport. — Debata je bila v splošnem zelo živahna in ni prišlo do nobenega incidenta. Zbornica je poslušala skoro vse govornike z veliko pozornostjo. — Seja se je zaključila ob 7.50 zvečer. Prihodnja seja jutri ob 10. dopoldne. Dnevni red: nadaljevanje današnjeja.

Naš novi konzul v Celovcu

Ljubljana, 29. marca. Danes se je mudil v Ljubljani naš novi konzul za Celovec dr. Vojislav V. Rašić. Posetil je tekom dneva pokrajinskega namestnika ministra Hribarja, rektorja univerze in vse inozemske konzulate. Spremljal ga je na njegovih obiskih narodni poslanec Anton Brandner, ki ga je pri njegovem odpotovanju na njegovo novo službeno mesto spremlil do Jesenic. Upamo, da se bo z nastopom službe novega konzulata bistveno izpremenilo stanje naših zaslužjenih bratov na Korškem.

OSTAVKA MUSLIMANSKIH MINISTROV NI BILA SPREJETA.

Beograd, 29. marca. (Izv.) Ker vlada na predlog ministerskega predsednika Pašića ni sprejela ostavke ministra za trgovino in industrijo dr. Viloviča in ministra za narodno zdravje Derviša Omeroviča, ki sta člana muslimanskega kluba, bosta oba ministra še nadalje obdržala svoja resorta. Ministra dr. Vilovič in Omerovič sta danes sporočila ta sklep vlade članom svojega kluba.

SKS SE ZDRUŽI Z ZEMLJORADNIŠKIMI DESIDENTI

Beograd, 29. marca. (Izv.) V političnih in parlamentarnih krogih se z vsegotovostjo tudi, da se v najkrajšem času strneta samostojna kmetijska stranka in Beninova seljačka stranka. Na ta način se bo kmetijska stranka razširila tudi na Srbijo in Vojvodino. V skupščini bo imela ta skupina 17 poslancev. Ker so muslimani z razkolom v svoji stranki ošibljeni, imajo sedaj pravico le do enega ministra. Tudi mesto njihovega podpredsednika v skupščini je postalo z razkolom sporno.

RUMUNSKA KRALJICA V BEOGRADU

Beograd, 29. marca. (Izv.) Današnja »Politika« poroča iz Bukarešte, da se je včeraj v palači Cotrozni definitivno sklepalo o potovanju kraljice Marije v Beograd. Kraljica bo oficijelno posetila svojega bodočega zeta kralja Aleksandra. Dvorniki iz Bukarešte odpeljejo v soboto in pride v Beograd v nedeljo, dne 2. aprila ob petih popoldne. Kraljica, katero pozdravi na kolodvoru kralj Aleksander, ministri in zastopniki beograjske občine, ostane v Beogradu par dni in se bo pri tej priliki odločilo, ali odpotuje v Dubrovnik, kamor naj bi par dni kasneje prišel tudi rumunski prestolonaslednik Carol s kraljevo zarotčenko Marijo. Včeraj so se že začele priprave za sprejem kraljice. V nedeljo bo ves Beograd v jugoslovanskih in rumunskih zastavah.

POTRES V BEOGRADU.

Beograd, 29. marca (Izv.) Danes ob devetih zjutraj se je v Beogradu zopet čutil precej močan potres, ki pa je bil mnogo šibkejši, kot oni pred par dnevi.

POSLANEC S SMRDEČO BOMBO.

Praga, 29. marca. (Izv.) V nasprotju s prvotnimi poročili so oddali poslanca Baerana po zaščitjanju v preiskovalni zapor. Njegovo pritožbo zoper to je kazensko sodišče zavrnilo. (Nemškonačalni poslanec Baeran je vrgel svoj čas v parlamentu ČSR proti prezidiju smrdedeo bombo, vsled česar se je moral seja v svrhu prezračitve dvorane zadal časa prekiniti. Nato je Baeran pobegnil v inozemstvo in se je vrnil Šele pred kratkim na Češko.)

Borzna poročila.

Curih, 29. marca. Berlin 1.54, Newyork 515, London 22.52, Pariz 46.45, Milan 26.05, Praga 9.325, Budimpešta 0.57, Zagreb 1.55, Varšava 0.13, Dunaj 0.0675, avstrijske kro-
ne 0.07

Berlin 29. marca. Dunaj 4.38, Budimpešta 36.66, Milan 1683.30, Praga 695.35
Pariz 2929, London 1449.50, Newyork 320.22, Curih 6443.55.
Praga, 20. marca. (Izv.) Dunaj 0.625
Berlin 16.25, Rim 267.50, Budimpešta 5.85
Pariz 496.75, London 239.90, Newyork 54.825, Curih 1668, avstrijske krone 0.625
ital. lire 273.50

Zagreb, 29. marca. (Izv.) Devize, Ber-
lin 100—104, Milan 1655—1668, London
1530—1535, Paris 2950—3050, Praha 600
606, Svica 6100—6200, Dunaj 435—440.
Budimpešta 37—38,50, Newyork (kabel)
335—0, (ček) 324,50—327, Varšava 9,50—0.
Valute: Ameriški dolarji 320—325, češko-
slovaške krone 0—500, francoski frank
0—2600, napoleondori 1020—1050, nemški
marke 106—0, romunski lei 0—240, itali-
janske lire 1628—1635, madžarske krone
9—96.

Beograd, 29. marca. (Izv.) Devize:
London 355, Pariz 725, Newyork 81.50—
82.50, Ženeva 1530, Milan 415, Praha 148.50—
149, Berlin 25—25.25, Dunaj 1.11—1.13.
Bukarešta 0—62, Valute: Rumunski lej
60.50—61.50, češkoslovačke krones 141—144,
bolgarski lej 47.50.

Nasi politiki.

Če danes izpregovorimo eno, dve o naših politikih, tedaj ne mislimo razpravljati avtomističnih ali centralističnih naziranj in ustavnih načrtih.

Kajti v tem oziru vemo, da so se naše velike politične stranke postavile na neomajna stališča in da so jim soc. učinki njihovega delovanja deveta briga. Socijalni učinki pravimo. Pojasniti pa moramo takoj, da s tem mislimo učinke na javno mnenje, na narodovo razpoloženje, na nacionalno voljo. Zdrava, za državo, nacijo in kulturno ustvarjenje zanimajoča se narodova večina je hrbtnica državne in kulturne moči vsakega naroda. V tem oziru moramo po političnih izkušnjah zapadnih državnih in narodnih teles smatrati le tisto politično delovanje kot državno in narodno tvorno, ki oblikuje narod, večino prebivalstva, v smeri enotnosti, odglasju in kulturne plodnosti.

Z ozirom na neizkušенost naših političnih voditeljev pa je razumljivo, da jim je njihova voljica, da so jim njihova ustavna določila in programatični odstavki vrhunec državniške treznosti in politične uspešnosti, ter da se za odmev njihovega dela v narodu prav nič ne zmenijo. Kaj za to, ako se ob lepih zaokroženih ustavnih določilih razdira enotna državljijska zavest! Kaj zato, ako široke mase naroda razkrajajo z defetističnimi razpoloženji napram pridobljeni svobodi in skupni državi! Kaj za to, ako se vse to trmoglavu poostruje, ako se v državo seka smrtonosna rana ustavnega spora, narodnega razdora in splošnega nezadovoljstva!

Pri zapadnih narodih se učimo, da je politika tisto delovanje, ki zna pridobivati narodeve večine za gotovo državno in kulturno delo, ki usmerja te narodeve večine k soglasju z gotovo državno mislijo in s posameznimi javnimi smotri zunanje politične narave ali upravnih, finančnih, socialnih in kulturnih nalog.

Ker so se torej naši državniki in politični voditelji zarili v svoje programe in zavzeli napram narodu in njegovi volji razkrojevalno stališče, zato opazimo, da izpregledujejo bistvene potrebe, ki jih kaže ta narod v pestrem svojem vsakdanjem narodnem, gospodarskem, socialnem in kulturnem življenju.

Najbolji dokaz za navedeno je dejstvo, da si ne moremo zamisliti možnosti, kako bi se slovenski politični voditelji mogli zedinili v kateremkoli vprašanju dnevnih in državne politike in nastopili s skupnimi političnimi manifestacijami. In vendar imamo velika narodna in državna vprašanja, ki naravnost izživajo solidarne izraze in skupna dejanja n. pr. ravno slovenskih političnih voditeljev. Za to skupino politikov stoji n. pr. v ospredju ustavno vprašanje — srbsko-hrvatski spor. Kmetu bo leto in dan, odkar se je jugoslovanski narod razdvojil v dve polovice in postavil dve ustavni skrajnosti, s katerimi spaja svoje pozitivno ali negativno razmerje do države. Ali ne bi bila tukaj naloga zgodovinske dalekosežnosti in državotvornosti v pravem pomenu besede, ako bi naša skupina političnih voditeljev začela s delom pomirjenja in sporazumevanja. Država živi ali pa hira od enotne nacionalne volje, ustavna določila pa so postranskega pomena.

Ker je hrvaški narod zagrizen v svoje državnopravne pravice, zato je odvrnil pozornost od vprašanj Jadranskega morja, rapalske pogodbe in reskega vprašanja. Ali ne bi bila zopet v vseh teh vprašanjih dana nova skupna naloga slovenske skupine političarjev, da bi dramila interese teh zapadnih pokrajin v parlamentu in postavljal smernice naši zunanji politiki?

In zopet so tu vprašanja gospodarske obnove in zdravega denarstva, ki ta-
rejo predvsem naše pokrajine kot gospodarsko najmočnejše v državi. Kje so
naši politični voditelji, da bi bili ob svojem času preko naše javnosti intere-
sirali državno vodstvo za gotove finančne zahteve in potrebe, ki bi se morale
razčistiti na genovski konferenci.

Za te voditelje, kakor da država in narod ne obstojajo! Politiko pojmujejo kot uveljavljanje lastnih oseb, kot borbo za hrbtnosti in osebnih uspehov.

Nesporazumljenja med francojko in angleško vlado glede genovske konference.

AKCIJA DR. BENEŠA IN SCHANZERJA PONESREČENA. — LJENIN JE GOVORIL NA ZBORU KOMUNISTOV? — ČIČERIN VODI RUSKO DELEGACIJO.

Pariz, 29. marca. (Izv.) »Kablogram« doznava, da je francoski ministrski predsednik Poincare prosil ministra Schanzerja pred njegovim potovanjem v London, naj dela pri angleškem ministrskem predsedniku Lloyd Georgu na to, da se zveza narodov pripusti k posvetovanjem na mednarodni gospodarski konferenci v Genovi. Poincare smatra to za važno zlasti zaradi držav latinske Amerike. Tudi dr. Beneč je pred tremi tedni prevzel nalogo, pregovoriti Lloyd Geogea, da sprejme francoski predlog. Schanzer pa sedaj ni bil srečnejši od dr. Beneča.

Pariz, 29. marca. (Izv.) Kakor javlja »Matin«, je večerajšnja seja zveze narodov pokazala, da obstoje med francosko in angleško vlado radi mednarodne gospodarske konference v Genovi nekatera nesporazumljenja. Francija sodi, da je s splošnega političnega stališča potrebno, mednarodno organizacijo

Atentat ruskih monarhistov na Miljukova.

Dunaj, 29. marca. (Izv.) Kakor poročajo listi iz Berlina, se je dvignilo med predavanjem, ki ga je nameraval imeti v »Filharmoniji« v Berlinu slučajno bivačiči vodja ruske kadetske stranke Miljukov, nekaj z revolverji oboroženih mladih mož in jelo streljati proti mizi, kjer je govoril Miljukov. Miljukova krogle niso zadela, pač pa poleg Miljukova stoječega kadetskega voditelja Lebakova, ki je takoj izdihnil. Več oseb je bilo težko ranjenih. V dvorani je nastala grozovita panika, in to tem bolj, ker so atentatorji streljali tudi na občinstvo. Po atentatu sta imela dva napadalca raz govorniško tribuno odgovor, iz katerega izhajajo, da so bili ti monarhisti maščevati nad Miljukovim in pristaši njegove stranke. Storilca sta bila aretirana.

Berlin, 29. marca. (Izv.) Policijska poizvedba glede dogodka v »Filharmoniji« so dognale, da so na Miljukova streljali bivši ruski častniki. Storilci kažejo nad svojim dejanjem nobene skrbes.

občinstvo. Po atentatu sta imela dva napadalca raz govorniško tribuno na govor, iz katerega izhaja, da so se hoteli monarhisti maščevati nad Miljko, v čim im pristaši njegove stranke. O storilca sta bila aretirana.

Berlin, 29. marca. (Izv.) Policijska poizvedba glede dogodka v »Filharmoniji« so dognale, da so na Miljukov streljali bivši ruski častniki. Storitve kažejo nad svojim dejanjem nobane kesanja.

Nove italijanske intrige na Reki.

ITALIJANSKI POLITIKI NA REKI. — ZANELLOVI NASPROTNIKI NA DELU. — ODPOR PROTI ITALIJANSKI VOJSKI.

Kraljevica, 29. marca. (izv.) Dejstvo, da je zadnje dni dospelo na Reko več politikov iz Italije, je tukaj vzbudilo pozornost in pomisleke. Med drugimi je došel tudi profesor Orelli, ki se shaja s člani manjšine roške konstituante in z zastopniki oborožene sile. Sodijo, da so ti ljudje prišli na Reko z namenom, da rešijo na kakršenkoli način zamotani položaj, v katerega je prišlo reško vprašanje zaradi postopanja združenih opazovalcev. Sestanki se vrše v Opatiji in na Reki. Včeraj je bil v Opatiji sestanek z manjšino konstituante in z nekaterimi znanimi voditelji. Že na vse zgoraj so dali parolo, da ne sme nihče manjkati. Ne ve se, katere vplivne osebe z Italije stoje za celo stvarjo. Popolnoma gotovo je, da pripravljajo Zanellovi nasproti silno močno kampanjo, ki naj se vodi brez ozira na način boja, če treba tudi s falzifikati. To se da sklepati tudi iz včerajšnje izjave profesorja Su-

smela, ki je dejal, da bo v štirih do petih dneh Zanella razkrinkan, in da ga bodo zapustili celo hrvatski listi. Medtem pa je javna varnost na Reki kljub izjavi italijanskega ministrskega predsednika Facte vedno ista. Doznava se, da je nekaj zastopnikov manjšine z Bečtelijem na čelu odpotovalo v Rim, kjer bodo zahtevali, naj se odpokličejo z Reke pred kratkim tjakaj došli alpinci in naj v mestu ostanejo le še karabinerji. Včeraj so imeli fašisti sejo, na kateri so razpravljali o položaju. Izjavili so, da hočejo storiti vse prej, kot odstraniti se z Reke. Govori se, da so fašisti najeli nekega Jugoslavana (?), ki naj zasleduje Zanello.

Kraljevica, 29. marca. (Izv.) Doznavamo se, da je roški fašist Antonini prekorlačil s štirimi arditii jugoslovansko mejo v bližini Reke, baže s ponarejenimi potnimi listi.

Škof dr. Mihael Napotnik

V torek, dne 27. marca je v Mariboru umrl knezo-škof lavantinski dr. Mihael Napotnik.

Prva poročila o težki bolezni pokojnika so prišla v javnost lanske jeseni. Močna natura in jeklena volja se je borila z neozdravljivo boleznijo več mesecev, dokler ni ugasnilo življenje, polno plodonosnega dela.

Zadnjič je nastopil dr. Napotnik v škofijski palači, ko mu je pokrajinski namestnik Ivan Hribar izročil kraljevo odlikovanje reda Sv. Save I. razreda. Pri tej priliki se je pokojni škof v domoljubnem govoru zahvalil za odlikovanje in izrekel udanost kralju in želel srečo jugoslovanski kraljevini.

Dr. Mihael Napotnik je bil rojen v Tepanju pri Konjicah dne 20. septembra 1850. leta. Po dokončanih študijah je bil dne 25. julija 1875. posvečen v mašnika. Doktorjem bogoslovja je promoviral na Dunaju, nakar je služboval kot profesor cerkvene zgodovine in prava v mariborskem semenišču in pozneje kot ravnatelj Avgustineja, zavoda za višjo vzgojo duhovnikov na Dunaju. Dr. Napotnik se je leta 1878. udeležil kot vojni kurat okupacije v Bosni. Za knezoškofa je bil imenovan 27. septembra 1889, posvečen je bil 27. oktobra in introniziran 17. novembra istega leta.

Pokojni škof si je iztekel velike zasluge v cerkvenoorganizatorskem oziru, kakor tudi na cekenoprosvetnem polju. Slovel je kot znamenit cerkven govornik in je nastopil na evharističnem kongresu na Dunaju in na mariborskem kongresu v Solno gradu. Govoril je tudi na II. katoliškem shodu v Ljubljani.

Literarno se je dr. Napotnik udeleževal najprej v narodnem gospodarstvu ter zgodovini. V »Mariborskem Vestniku« je leta 1873. napisal razpravo »Kmetijstvo podlaga civilizacije«. V mariborskem »Slov. gospodarju« je opisoval doživljanje po slovanskem jugu in leta 1884. izdal knjižico »Kratek pregled bosanskega slovstva«. Kot cerkven pisatelj je napisal več razprav, med katerimi je doživela knjiga »Sv. Pavel, apostol sveta in učitelj narodov« tri izdaje. V celem je škof dr. Napotnik izdal 25 slovenskih knjig.

Za časa dr. Napotnikovega škofovanja je služboval tudi pesnik Anton Aškerc v lavantinski škofiji. Priznati se mora, da Anton Aškerc ni imel pretrpeti glavna preganjanja od svojega neposrednega cerkvenega predstojnika. Kar je škof dr. Napotnik ukrenil proti pesniku Aškercu, je bilo vse izvršeno več ali manj na pritisk kranjske duhovščine.

Pokojnik je imel vplivne zveze z bivšim avstrijskim dvorom še iz onega časa, ko je služboval kot ravnatelj

dunajskega Avgustineja. Po prevratu so se te zveze v slovenski javnosti večkrat obravnavale. Vendar je bil dr. Napotnik eden izmed prvih cerkvenih veljakov, ki se je moško izrekel za jugoslovansko državo.

Stališče dr. Napotnika je bilo pod avstrijsko vlado večkrat zelo oteženo. To pa vsled šovinističnih nastopov Nemcev, ki so odločevali na štajerskem. Dr. Napotnikovem previdnem in taktičnem nastopanju se je zahvaliti, da je lavantinska škofija ostala v rokah slovenskega škofa, kar je bilo v narodnostnem oziru za tedanje čase velikega pomena.

POGREB.

Pogreb pokojnega škofa se bo vršil v ponedeljek, dne 3. aprila. Zjutraj ob pol 8. uri bodo blagoslovili truplo v škofijski palači, nakar se bodo prenesli v stolno cerkev, kjer se bo pel mrtvaški oficij. Ob pol 10. uri bo slovesen rekvijem in cerkveni govor. Nato se bo vršil slovesen spreved v baziliko Matere Milosti, kjer bo visoki pokojnik pokopopan pod velikim oltarjem.

Konstituanta v Rumuniji.

Rumunija je danes naša najožja zaveznica. Skoro bližja nam je danes v politiki kot slovanska češka republika. To je tudi precej razumljivo. Ne smemo namreč pozabiti, da igrajo v politiki odločilno vlogo predvsem gospodarski interesi. Rumunija in Jugoslavija pa imata danes mnogo sličnosti. Obe državi sta monarhiji, obe sta pretežno agrarni deželi. V obeh vlada bankracija, ki živi na račun širokih plasti ljudstva. V Rumuniji in Jugoslaviji vladajo izjemni zakoni v svrhu zaščite vladajoče klike. Terorizem tam, terorizem tu. Korupcija tam, korupcija tu. In v obeh deželah prevladuje francoski vpliv. Ni čuda, da postajajo odnosi med nami in oficijelno Rumunijo od meseca do meseca bolj prijateljski.

Pred kratkim so imeli v Rumuniji nove volitve. Časopisi so poročali, da je dobil Bratianu s svojo liberalno stranko pretežno večino mandatov, da je popolnoma poražena opozicija. Poslanci novoizvoljenega parlamenta so se sestali v Bukarešti k slavnostni otvoritvi skupščine. Kralj jo je otvoril s prestolnim govorom, v katerem je dal skupščini značaj konstituante.

Velika je postala Rumunija po svetovni vojni. Erdelj in Besarabija, obširni in bogati deželi sta povečali kraljestvo ali bolje rumunska vojska si je vzela ti deželi, izrabljajoč slabost sosedov. Tudi ti kraji so volili. In Bratianu je vodil volitve, njegova vlada in njegova stranka sta razpolagali s celim državnim aparatom. Temeljito se je poslužil mogočih sredstev. Tako temeljito je vodil volitve, da je opozicija popolnoma propadla.

Sedaj pa, ko je kralj otvoril parlament in ga proglasil za konstituanto, so prišli tudi maloštevilni opozicijski poslanci k otvoritvi. Bratianu je zma-

ga je bila tako popolna, da socialisti sploh niso dobili nobenega poslance. Voditelji socialistov in voditelji delavstva sede po ječah. Mnogo jih je umrlo. Evropsko časopisje je zamen protestiralo. Čez leto dni že sede tam in zamačajo čaka procesa.

Opozicija je poslušala prestolni govor, nato je podala izjavo in odšla korporativno v znak protesta proti načinu, kako so se vršile volitve. Bratianu je ostal sam s svojimi poslanci v konstituantu. Čemu pa mu je tudi treba opozicije? Saj on je dobil pri volitvah ogromno večino glasov, za sabo ima ljudstvo. On lahko vlada tudi brez opozicije in bolje bo vladal in hitreje se bodo rešili parlamentarni posli. Tu ne bo oral ledine, naslanjal se bo lahko na izkušnje zavezniškega parlamenta v Beogradu.

Temeljito je izvršil Bratianu volit-

Politične vesti.

× Razkroj v socialno-demokratski stranki. »Napreje« z včerajšnjim datumom je prinesel v svojem uvodniku neko razmišljanje o slovenski kulturi. Značilno je, da napada v tem uvodniku unionsko klet in neke njene obiskovalce. Znano je namreč, da hodi med te obiskovalce, kadar je v Ljubljani, socialnodemokratski poslanec dr. Milan Korun. Poučeni pripovedujejo, da nastopa proti poslancu Korunu ostru struja, ki si je poiskala duška v napadu na unionsko klet.

× Naša delegacija za Genovo. Naši delegaciji za Genovo so načeloval sam ministrski predsednik Pašič. Od ostalih ministrov so delegirani v Genovo minister za zunanje posle Ninčič, finančni minister Kumanudi in minister Krsteli. Pripravljalna dela vodi dr. Velizar Jančič, ki bo na konferenci tudi finančno ekonomski ekspert. Delegaciji bo pridružena tudi pomožna komisija, sestojča iz načelnika zunanega ministrstva dr. Todoroviča, načelnika trgovinskega ministrstva dr. Radosavljeviča, sekretarja dr. Miletiča, ravnatelja Anglobanke Stojadinoviča, dr. Janko Hacin, profesorja zagrebške univerze dr. Stražnickega in zastopnika prometnega ministrstva Evgena Derocco. Delegacija odpotuje v Genovo 5. prihodnjega meseca, le minister Kumanudi ji bo sledil šele pozneje.

× Vojni minister podal ostavko? V beograjskih političnih krogih se je raznesla vest, da je poleg obeh muslimanskih ministrov iz dosedaj še nepojasnjenih vzrokov demisioniral tudi minister za vojno in mornariko Vasić. Sluti se, da je demisijska v zvezi z voditeljem Bele roke, polkovnikom Okunjevičem.

× Demisijska muslimanskih ministrov. Spor v muslimanskem klubu se je tako poostрил, da sta muslimanska ministra min. predsedniku Pašiču naznanila svojo demisijo. Kakor se doznava z dobro informiranih političnih krogov, na kakšno poravnavo med dr. Spahom in Ka-

ve. Pokazal je svetu, kako je treba uporabljati demokratsko institucijo volitev. Razposlal je po vsej deželi zandaje, preplaval so vasi in mesta, da skrbje za mir in red med volitvami in branijo državo pred protidržavnimi elementi. In žandarji so verno ubogali svojega gospoda. Hoteli so nastopati opozicijski kandidati. Ali prepovedali so jim shode in one, ki so bili predržni, so vtaknili v ječo in jih zbatnili. Mnoge mandate neljubih opozicijskih strank je pustil enostavno anulirati. Za liberalno stranko pa je volilo nebroj mrtvecev. To so bile volitve v Rumuniji, ki jih je vodil Bratianu in liberalna stranka. Danes sedi Bratianu s svojimi poslanci sam v konstituantu.

Masikdo bo pač sedaj lažje razumel, odkod veliko prijateljstvo med našo in rumunsko vlado.

vlagajoča stranka v določenem roku na svoje stroške oskrbeti italijanski prevod dotične vloge. Od prvega maja naprej se bodo vse slovenske in hrvaške vloge na tržaško deželno sodišče vračale vlagalcem s pozivom, da v določenem roku ponove vlogo v italijanskem, ker se bo sicer smatralo, da spis ni bil vložen. To je toliko hvalisana italijanska pravicoljubnost in lojalnost napram podjarmljenim Slovincem.

Casopisni glasovi.

»Slovenec« piše o razmerah v Albaniji. V miriditskem okraju severne Albanije vlada mir, dočim se na jugu vrši prevrat za pravatom. V južnem delu je zavlada čisto muslimanska struja in nad 1000 turških častnikov straži po nesrečni deželi. Angleži in Italijani so nasprotni katoliškemu prebivalstvu v severni Albaniji. Skoro nemogoče je prerokovati, kako se utesnjeni albanski kaos razviti. Neprijetno dejstvo za enkrat je, da so v naših jugozapadnih krajih neznozne razmere: tri četrtine prebivalstva do zob oborožene in tako tajnih in pol tajnih vplivov na delu, da bi nam izpodkopali tla. Bolgarski komite paktirajo s Turki proti naši meji, a lire in sterlingi veselo žvenketajo po južni Albaniji.

»Jutro« ponatiskuje na avtonomnem mestu uvodnik iz »Napreja«, ki se tiče Unionske kleti in slovenskih delavcev.

»Napreje« pravi, da se je socialistični klub boril s tiho doslednostjo za najširšo samopravo. Glede avtonomistov pa pravi, da se jim ni šlo za vsebinsko samopravo, ampak predvsem za to, da se laskejo zaostalosti in plemenskim separatizmom. Kdor sebi ori za samopravo, se mora znaniti tudi podrediti celoti. In prav to je stoletni socialno-demokratski klub.

»Slov. Narod«. Beograjska revija »Novi Život« piše, da smo Slovenci, ki se tako radi ponašamo s svojo višjo kulturo, razmeroma na nizki stopnji, kar se tiče politične naobrazbe. Zato je bilanca slovenske politike v dobi svetovne dobe zelo pasivna. Aktivna slovenska politika so: 1. Narodna zavest, ki so jo proučili prosvetni delavci prejšnjih časov. 2. Politični instinkt, ki je kot tajni fond čuvav v srcih celokupnega Slovstva. 3. Smotreno delo dvojice, trojice politikov, ki so slutili, da se v ozračju Evrope, prenasenečeni elektriki, pripravila njegovo pročiščenje. 4. Trpljenje rodoljubov, ki jih je preganjanje la in zatirala avstrijska vlada. 5. Dvojica, trojica emigrantov, ki so pravočasno utekli avstro-ogriški oblastem in potem onkraj meje vršili propagando za ujedinjenje Jugoslovenov. 6. Delovanje nekoliko omladincev, ki so smotreno stabilili vojno moč monarhije in pripravljali ujedinjenje. 7. Nastop dr. Kreka, dr. Korošca v državnem zboru. 8. Proglasitev ločitve od Avstrije in ujedinjenje z Jugoslavijo. 9. Nastop Rudolfa Majstra. Pasiva slovenske politike so: 1. Slovenska oficijelna politika v času vojne in njene posledice. 2. Hrabrost slovenskih vojakov v borbi proti zaveznikom Srbije in vsled te hrabrosti tudi brez potrebe prelita kri. 3. Koroška. 4. Rapalska pogodba.

»Novi Čas«. Po celem svetu so se osnovali odbori v pomoč gladijoči Rusiji. Tudi v Ljubljani se je osnoval tak odbor in se bodo prispevki, nabrani med slovenskim ljudstvom pošiljali v Rusijo naravnost v gladijoče kraje po posredovanju Nansenove ekspedicije, ki ni strankarska, ampak izključno le dobrotelna.

Ivan Rozman:

Naša bol.

Eden glavnih, poleg drugih že v prejšnjih poročilih naštetih pogreškov v naši osvobodilni borbi je, da se je doslej dosledno omalovaževalo točno umerjenje vsega dela ravno na ta del našega tuka, ljudstva, ki bo pri blebscitu kakor jezik na telnici in kateri povzroča, da je naš celotni tuka, uspeh tako nestalen, da se danes dviga, jutri pada, kakor so puč močni vplivi, prihajajoči bodisi od naše strani ali nasprotne. Ravno tej masi, temu drugemu razredu našega ljudstva je treba posvečati največ pozornosti, previdnosti, nuditi mu to, do česar ima umevanje, osobito podati mu redno in obilo hrane, nuditi mu pogoje gospodarskega življenja in doprinesiti mu dokaz moči in pravicoljubnosti naše države. Naj mi bo dovoljen kratek ekskurz. Praksa je pokazala, da so poleg navedenih pomanjkljivosti glavna ovira priklapljenju neodločnih in omahljivcev k našim organizacijam nekateri gospodje duhovniki, ki stojijo tistim na čelu, zastopuje pa tudi, ako se naše organizacije javno priznajo h kakemu konservativnemu načelu. ... ska zadruga v vasi I. n. pr. obstoji iz članov, pripadajočih odločno h katoliškemu naziranju. Ta zadruga je bila pred kratkim postavljena pred alternativo, ali naj se večini pri Zadr. zvezi ali pri Zvezi slov. zadrug v Ljubljani. Može so se posvetovali in sklenili pristopiti k Zadr. zvezi, dasi nimajo nobenega duhovnika v svoji sredi. Toda takoj nato so se premislili in preklicali svoj sklep. Odločili so se za pristop k Zvezi slov. zadrug z motivacijo, da, ako tega ne store, bi ne pristopili k njihovi zadrugi nobeden neodločnih in nobeden nemčur.

Nečim delitkovati. Želim, da se ta moja navedba smatra le kot suho dejstvo, katero priznavajo tudi mnogi tuk. duhovniki. Nikakor ne gre podcenjevati neveljnih zaslug, ki si jih je stekla slov. duhovščina za ohranitev našega narodnega svojstva na Koroškem, toda iz oportunističnih razlogov bi bilo priporočati, da se duhovščina ne sili v ospredje političnih strank, vsaj do blebscita ne, ker si s tem onemogočamo izpreobrnjenje neodločnih in nemškutarjev. Njih nazor je, da vsaka država bazira edino na nacionalnosti, kršanje pa je čisto kulturni element. Naj si bode temu kakor hoče, vendar za enkrat drži fakt, da si nikakor ne smemo zapirati vrat izgubljenim ovcom do nas, ker bi s tem činom odrezali sami sebi tisto vejo, na kateri sedimo.

V očigled zgoraj navedenim in v drugih mojih poročilih objavljenim dejstvom sledi nepobito, da smo se lotili reševanja koroškega vprašanja z neprimerljivo naivnostjo, ki je tako velika, da bi nas celo gospod Bog pogledal z usmiljenim očesom in nam odpustil naše grehe že zaradi naše dobre volje. Smelo trdim, da so ravno v najpogostejši točki, v jedru cele zadeve — odpovedale vse naše moči. Obdržali smo si le nekaj status quo ante, pridobili pa smo od nevtralizirane mase, ki igra v tej igri tako važno vlogo, bore malo v primeri z v to porab-
ljenimi silami ali pa nič. Najbrž pa bo narobe prav. Po tehtanju

in opazovanju opisane množice same, smo imeli teh glasov svojčas več, nego jih imamo danes, kajti, njih število se zbog spredaj navedenih nereditosti in nerodnosti danes vidno krči, dočim je število tistih od začetka vihrse, s katero smo mi ta svet zaposledli pod pritiskom imponujoče sile stalo zelo visoko v naše dobro. To padanje bi se pa vršilo še hitreje in doseglo že davno svoj minimum, ako bi bili splošni življenjski pogoji v avstrijski republiki ugodnejši. To zadnje dejstvo je naš najboljši zagovornik. V kolikor pa obstoji danes še upanja v naš uspeh (v najboljšem slučaju bo precej klavren), se bomo imeli zahvaliti to njemu in ne našemu lastnemu delu. Tak uspeh pa — noben uspeh.

Ako seštejemo naše glavne pogreške in pomanjkljivosti, kakor: slaba prehrana, nemožnost rednega razpečevanja poljedelskih in drugih gospodarskih pridelkov, slaba preskrba z gospodarskimi in drugimi stvarmi, katere ljudstvo dnevno rabi, opustitev zamenjave nemško-avstrijskega denarja za jugoslovanski v nekaterih obmejnih občinah, nesrečna regulacija našega valutnega vprašanja, zlasti po neugodni relaciji, nepovrnitev škode, povzročene po vojaštvu, neenotnost reševanja celega kompleksa koroških vprašanj in poplen uspeha našega politično-ofenzivnega dela — ker še do danes, ko stojimo tik pred blebscitom nimamo nobenega sistematično urejenega aparata, tako, da je vse naše tozadevno delo podobno tavanju slepca, — potem si moramo postaviti vprašanje:

Ali moremo pod takimi pogoji zahtevati od tako trpljenčnega in povsem zaslužnjega ljudstva, osobito od omahljivcev, ki so odločujoči faktor, da glasujejo za nas?

Nepošteno bi bilo, ako bi hoteli vse te negodnosti zamolčati ali jih utajiti.

Predlogov ne bom stavil, ker po dosedanjih izkušnjah lahko odpadajo.

S tem se od svojega posla poslavljam.

* Prehranjevalna kriza je nastala vsled prometnih ovir na naših železnih. Ako sem prav poučen, je imel Žitni zavod v Ljubljani, ki je zalagal slov. Koroško z žitom in moko, nakupljenega mnogo blaga v Bački oz. Banatu, katerega pa ni mogel vsled tega pravočasno prepeljati v Slovenijo. Takrat je občutila to krizo vsa ostala Slovenija. Vendar, Odelek za prehrano v Ljubljani je storil vse, da je bila ta nepravilna kmalu odpravljena. V prehrani so se pojavili sicer še poznejše pogreške, zlasti vsled manjvrednih mlevskih proizvedov, ali toliko se sme trditi, da prehrana v obče ni poslovala slabše od katerikoli, od nas ustanovljenih organizacij. Mnogokrat pa so razne nereditosti zakrivilo Gospodarski odbori sami, ker niso prevzemali branil pravočasno, ali pa ker so blago neupravičeno zadrževali. Pred blebscitom pa je bilo ljudstvo s hranili bogato založeno. Razen tega je bila povrnjena vsa škoda, povzročena po vojaštvu ter zamenjan je bil do malega vse denar avstr. republike z našim. V splošnem so vlada in njene organizacije do blebscita odstranile mnogo hlb, posebno pa so skušali narodni sveti priti v pravo razmerje do razreda omahljivcev. Vez njih, v ta namen porabljeni trud in njih požrtvovalnost sta bila vzgled brez primere.

SKLEPNE PRIPOMBE.

Ta poročila, ki so pisana, kakor rečeno, na podlagi številnih izpovedi najrazličnejših izvestiteljev vseh stanov, naj služijo za primer, kako vpliva tak zgodovinski čin, kakršen je bil blebscit, na ljudstvo, nad katerim se je izvršila tako važna sodba, kakor tudi na delavce, zaposlene pri tem delu. Ta poročila pa naj tudi pojasnijo duševno razpoloženje, ki se je polastilo nas ob pogledu na rezultate dela države, ki iz naslova svoje napačne idejnosti neusmiljeno davi in uničuje tujo ji narodnost, ki živi na ozemlju, preko katerega si je začrtala svoj teritorialni okvir. Ta živa, nad vse žalostna slika je povzročila v nas nemalo razburjenje, to pa zopet marsikako napačno po-tezo od naše strani.

Ravno radi tega, ker je naš poraz na Koroškem zgodovinskega pomena, moramo priti do pravih vzrokov te največje tragedije Slovenstva, odkar se zaveda svoje bitnosti.

Na Koroško smo prišli pač prekipevajoče volje, v tem je bila edina vsa naša armada, toda vsakdo si je rešitev te naloge predstavljal drugače. Ko se je delo pričelo, smo videli, kako smo si v navzkrižju. Vsa ta neorientiranost in izvršbi se je izražala v naših tamkajšnjih organizacijah, vsaj početkoma malone porazno, posebno pa se je ta negotovost občutila med ljudstvom na deželi.

To dejstvo je sililo posameznike, ki so imeli kolikortoliko odgovorna mesta, da si je vsak sam zamislil ali pisal svojo »politeo«, da se je mogel v svoji stroki sploh udejstvovati, ako ni hotel zapasti breznačelnosti, ki je nastopala že epidemično.

Na ta način so nastali tudi objavljeni zapiski. Ker so bili pisani takorekoč na cesti, pod neposrednim utisom takratnih razmer, je umevno, da so pričujoče objave nepopolne, da je neresenih še mnogo vprašanj in da bi se marsikaj dalo povedati drugače in boljše.

Vsi ti programi nosijo tedaj povsem subjektivno obilježje, kar je povsem naravno. Ravno radi tega pa je treba, da objavijo vsi ostali delavci svoje misli in šele na podlagi vseh teh mnenj bo mogoče ustvariti objektivno sodbo o koroškem plebscitu, ki bo godna za zgodovino.

Po vseh dosedanjih ugotovitvah se že danes lahko trdi, da ni iskati vzrokov poraza edino na Koroškem, temveč predvsem pri nas doma: Koroško vprašanje je naše skupno državno vprašanje! Preden smo se lotili osvoboditve naših koroških bratov, bi se bili morali najprej osvoboditi sami vseh napačnih pojmov, ki nam onemogočajo solidno ureditev našega skupnega materinskega doma, naše slovanske družne države!

(Konec.)

Gospodarstvo.

Za zboljšanje našega prometa.

Iz govora Ivana Deržića v narodni skupščini.

(Nadaljevanje.)

Toda prvi poizkus je bil političen, kot sem že preje omenil in je v resnici tudi po petih mesecih končal s popolnim neuspehom. Stvorila se je namreč že omenjena inspekcija, ki se je preselila v Zagreb, kjer je bila po petih mesecih razpuščena. Medtem pa se je v vladi prerekalo, da je v prečanskih krajih, posebno v Sloveniji in Hrvaški preveč direktij, češ, da ima ljubljanska direktija z 400 km proge preveč uradnikov strokovnjakov, kateri so bili preje namešteni pri avstro-ogrski direktiji v Trstu. Vsled tega naj se direktija ljubljana in Zagreb združijo v eno in naj se ti strokovnjaki namestijo pri njej. To se je tudi zgodilo, ko je odstopila prva koalicijska vlada. Ko je prišel na vlado demokratsko-radikalni blok, je g. Draškovič izdal naredbo, po kateri se je združila ljubljanska direktija z zagrebaško. On je stal na stališču, da naj se železniška politika vodi strokovnjaško in gospodarskim načelom odgovarjajoče. In to stališče ministra Draškoviča, tedanjega prometnega ministra, je bilo popolnoma pravilno. On je dejal, da je potrebno, da se uradniki ljubljanske direktije v zagrebaški direktiji tako namestijo, da bo njihova namestitev odgovarjala dejanskim potrebam in v tem smislu je pisal pod št. 23614 14. 9. 1919. Voditelju ljubljanske direktije sledeče pismo:

»G. direktore! Naše železniške direktije treba več, da prclaze iz privrednega stanja in stanje definitivne formacije. Ministarski svet i ja našli smo, da nije racionalno da zasebna direktija ima onaj broj kilometara železnice, koji je do danas bio pod vašom direktijom, i da je pet direktija za ovaj celokupan broj kilometara, koliko jih imamo, odvisno.

Poslovi, koje ste vi do sada obavljali prećice na direktiju u Zagrebu. U ljubljani se ima stvoriti organ železničke službe, na kakav se složno direktija zagrebačka, vi i ja.

Zahvaljujući Vam na dobroj volji i odanosti, koju ste zasvedočavali u službi naših železnica u najtežem periodu, koji su one imale u svome razvijanju do danas, ja Vas molim, da svoje funkcije prenesete na zagrebačku direktiju, i da radi dogovora o daljnjem ulozu u službi naših železnica, koju Vi još uvek možete na se primiti i koju ću Vam ja rado poveriti.

Molim Vas gospodine direktore, da molite primiti uverenje o mome odličnom poštovanju.

Tedanj g. minister saobraćaja Draškovič pa je moral naglo oditi v Pariz in njegov resor je kot njegov zastopnik prevzel g. minister Kristan. In ljubljanska direktija se je razmetala brez vsake potrebe na hitro roko, ne da bi se prej posvetovalo kako in kje naj se propadali krediti prometnega ministarstva, temu je vzrok birokratizem našega računovodstva, katero ni moglo storiti onega, kar bi bilo neobhodno potrebno za odobrenje teh kreditov. Radi ilustracije tega dejstva vas hočem spomniti samo na fakt, za katerega vsi veste, da je obstojal, in ta je: da je naša prestolnica, naš Beograd, bil dve leti brez mosta preko Save, brez direktne zveze z prečanskimi kraji. Če se spomnite na to, morate priznati, da ta birokratski sistem jako škodljiv za našo državo in naše gospodarske razmere in da je ta sistem dovedel tako daleč, da danes nimamo samo resne prometne krize, temveč, da je ta prometna kriza tudi glavni vzrok velike gospodarske krize in padca našega denarja. To je nepobitno dejstvo. Ako bi imeli urejen in pošten promet, da bi mogli prevažati blago kot zahtevajo to potrebe, potem bi se ne čuli obupni klici iz Dalmacije, katere vsak dan čitamo v beograjskih listih in iz katerih vidimo, da naša država, dasi velika agrarna zemlja, ki izvažata za milijone poljedelskih produktov v inozemstvo, ni zmožna, da pravočasno preskrbi z živilskimi potrebščinami naše kraje v Črni gori in Dalmaciji. To je vzrok tudi za takozvani separatizem, ker se nobena vlada ni pobrignala, da bi uredila promet tako, kot bi bilo treba, ter s tem povzdignila naše gospodarske razmere, temveč je vsaka šla za svojimi političnimi cilji, te gospodarske prilike pa je puščala na strani.

Hočem spomniti samo na slučaj, ki se je zgodil tukaj. Jaz sem pred letom dni stavil vprašanje na prometnega ministra radi strankarskega postopanja proti železničarjem iz beograjske direktije in pri debati o ustavi je neki minister na razpoloženju, ki je sedaj zopet aktiven minister rekel, da se čudi, kako se more v tako velikih dnehi, ko se ustvarja ustava, sploh govoriti o takih malenkostnih zadevah, kot je premeščanje železniških uradnikov. Gospodje, ako je vaše mišljenje tako, potem ni čudno, da imamo tak promet in take gospodarske razmere in da se nahajamo danes v onem položaju, v katerem se je nahajala leta 1919. Avstrija, ki je sedaj popolnoma propadla. Ako bomo mi tudi zanaprej tako delali, vas zagotavljam, da bo čez eno leto naš dinar enako vreden avstrijski kroni. (Dalje prihodnjič.)

zakonu, in sicer medicinem, ki absolvirajo svoje študije leta 1922, vsem drugim pa, ako absolvirajo svoje študije leta 1922. Vsi ti morajo vložiti tozadevne prošnje.

— **Državna posredovalnica** za delo. Pri vseh podružnicah »Drž. posredovalnice za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 12. do 18. marca 1922 dela 300 moških in 111 ženskih delavnic moči. Delodajalci so po iskali 247 moških in 72 ženskih delavnic moči. Posredovanju se je izvršilo 130. Promet od 1. januarja do 18. marca 1922 izkaže 6158 strank in sicer 2562 delodajalcev in 3596 delojemalcev. Posredovanju se je izvršilo v tem času 1261. Dela iščejo: vinčarske družine, ključavničarji, sedlarji, peki, mlinarji, mesarji, tesarji, zidarji, trg. sodrudniki, prodajalke, pisarni, moči, dninarji, dninarice, poljski delavci, delavke, vzgojiteljice, kuharice, služkinje, vajenci, vajenke itd. V delo se sprejmejo: rudarji, zidarji, tesarji, mlazarji, stroj. ključavničarji, sodarji, vinčarji, vinčarske družine, polj. delavci, kleparji, šteparica, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

— **Na smrt obsojena** je bila v Ogu-linu kmetica Janja Turković, ki je zastupila svojega moža s strihinom.

— **Stavka tiskarjev** v Splitu. Splitki tiskarji so izročili lastnikom tiskarn ultimatum. Ako podjetniki ne sprejmejo vseh pogojev brez pogajanj, groze tipografii s splošno stavko.

— **Kronanje rumunskega kralja** Ferdinandca se vrši sredi meseca avgusta t. l.

— **Angleški kralj Jurij V.** je nevarno obolel za špansko boleznijo.

— **Največji parnik sveta** z imenom »Bismarck« so spustili 28. t. m. v Hamburgu v morje.

— **Mesto Subotica** si najame 12 milijonov Dinarjev posojila za zgradbo in popravo cest in za zgradbo novega gledališča.

— **Novo močilo orožje.** Norveški podpolkovnik Fridolf Andersen je iznašel električni top, ki nese nevadno daleč ter prekaša vse dosedanje sisteme. Angleški agentje se že pogajajo z iznajditeljem za nakup Angleški.

— **Najstarejši časniki.** Časnikarji in zdravniški navadno ne doživijo visoke starosti, vendar živi v mestu Corbillei urednik Amable Maillet — Saint-Priv, ki je že čez 100 let star. Rojen je bil v Parizu l. 1521. Jubilant izdaja tednik, ki se bavi z lokalnimi, največ je gospodarskih razmerami ter še vedno članke sam piše.

— **Največji šolski okoliš** ima Del-Norte v Koloradu. Šolski okoliš obsega 1515 širjaških km. Poprej je bilo po okolišu 12 podružnih šol, toda starši so sklenili, da bojejo imeti na sedežu oblasti le eno skupno šolo. Zato pa združijo okraj 10 avtomobilov, ki vsaki dan dovažajo in odvažajo učence na daljavo 65 km.

— **V Cikagu** je umrl izdajatelj časopisa »Glas Svobode« g. Martin V. Konda, star 50 let. Pokojnik je bil rojen v Osojniku pri Semicu, v Ameriko je odšel že kot izgubljeni deček ter začel pred 20 leti izdajati »Glas Svobode«. Blag mu spomin!

— **V Beogradu** kolportaža prepovedana. V Beogradu je prepovedano prodajanje knjig in časopisov na ulicah, isto-tako se ne smejo prodajati na cestah živila, temveč le v lokalih.

— **Zagrebaški komunisti** so razpečavali fotografije obešenega morilca Alije Alijaga. Zaraditga je policija aretirala osem komunistov.

— **Cenji** gg. lastnikom avtomobilov se tem potom naznanja, da se je ustanovila v Ljubljani zveza šoferjev za Slovenijo. Zvezi je med drugim tudi namen, da po možnosti priskrbi svojim brezposelnim članom službe. Zato prosi odbor zveze gg. posestnike avtomobilov, naj se v slučaju potrebe obračajo pismeno na Zvezo šoferjev za Slovenijo v Ljubljani, Rimska cesta 11.

— **Smrtna kosa.** Umrl je po daljšem hiranju v 85. letu svoje starosti Franc Gilčvert, oče Dragotina Gilčverta, pis. ravnatelja v Mariboru.

— **Vlak je povzli inženirja** v hrastniškem rudniku g. Josipa Barwicha, ko se je peljal z rudniškim vlakom. Vlak je odtrgal nesrečno levo nogo in ga močno poškodoval po glavi. Prepeljali so ga v bolnico, kjer pa je vsled izkrvavitve kmalu umrl. Kako je zašel pod vlak, se ne ve.

— **Nesreča ali zločin.** Pred par dnevi so delavci v Vevčah potegnili iz ljubljanske dva, že precej razpadla dela človeške nogo. Ne ve se, ali se je to zgodila nesreča ali zločin. Kdor bi zadnji čas koga pogrešal, naj se zgleda pri policijskem ravnateljstvu v Ljubljani.

— **Človeška okostja** iz časa turških bojev so našli v Osjeku pri kopanju temelja velike zgradbe na Preradovičevem trgu.

— **Prestop profesorja v islam.** Beogradski listi javljajo, da je prestopil gimnazijski profesor Dragotin Kostić v islam. Nekateri listi so ga radi tega ostro napadli in zahtevali od vlade, da ga takoj odpusti iz državne službe.

— **Podražanje kruha** v Splitu. Splitki listi poročajo, da se je cena kruha zopet povišala, tako da stane en kilogram črnega kruha 20 K, a en kilogram belega kruha 26 kron.

— **Igon.** Trindvajsetletni ključavničarski pomočnik Holzhauser Karel, rojen v Gaberjuh pri Celju in pristojen v Nemško Avstrijo, je bil radi večkratne tatvine izgnan iz naše države za dobo 5 let.

— **Igon.** Radi tajne prostitucije je 22 letna Hedvika Langer, rojena v Gradcu izgnana iz naše države za dobo 5 let.

Ljubljana.

— **Promocija.** V petek 31. t. m. ob 12. dopoldne bo promoviran v prejšnji deželni zbornici na univerzi za doktorja prava g. Robert Maršič iz Braslova.

— **Poštni čekovni zavod** v Ljubljani objavlja vsem svojim računovodstvenikom, da se bodo po odredbi ministrstva za pošto in brzojav z dne 18. marca 1922. št. 14.990 počenši s 1. aprilom začela obravnavati imovina na čekovnih računih pri poštni hranilnici v Sarajevu ter pri poštnih čekovnih zavodih v Zagrebu in Ljubljani z 18 odstotki.

— **Nabavljala zadruga** javnih nameštencev in vpokojencev v Ljubljani je pričela poslovati v prostorih v likvidaciji se nahajajoče gospodarske zadruge »Samopomočje«. Moralna dolžnost vsakega državnega nameštencev in vpokojenca je, če se ni članjen pri »Nabavljali zadrugi«, da se takoj vpiše kot član. Pri vpisu je plačati vpišnino D 5 in najmanj eno desetino deleža, ki znaša 100 Din. Ostanek deleža se plača v desetih mesečnih obrokih. Čimvečje število zadržnikov bo, tem lepši uspehi se bodo dosegli. Zadruga bo imela le prvotno blago po nižjih cenah kot se tukajšnje tržne cene, na razpolago. Če se državni nameštenci in vpokojenci ne

bodo gospodarsko združili, potem jim ni pomagati.

— **Zdravstveno stanje** mestne občine ljubljanske. V času od 19. do 25. marca se je rodilo v Ljubljani 30 otrok in sicer 15 moškega in 15 ženskega spola. Mrtvorojenki so bili trije. Umrlo je v tem času 13 oseb in sicer 7 moških in 6 žensk. Od teh je bilo 8 domačinov in 5 tujcev. V zavodih je umrlo 6 oseb. Vzroki smrti so bili sledeči: Za življenjsko slabostjo sta umrla 2 osebi, za jetiko 1, vsled srčne hibe 1, vsled samomora in vsled raznih drugih naravnih smrtnih vzrokov 8 oseb. Od nezlepljivih bolezni je bil prijavljen 1 slučaj davice in 2 slučajja škrlatice.

— **Vpokojevec.** Pri delegaciji ministrstva financ so na lastno prošnjo vpokojeni gg. blaginjski ravnatelj Rudolf Vesel in Emanuel Josin, dalje računski nadsvetnik Ivan Kovač in Josip Božič.

— **Aretrana tatila.** Ljubljanska policija je aretrala Marijo Druškovič, ki je prodajala še mokro rjuho z taonogrami: I. K. 16. Komur je bila rjuha ukradena, naj se zgleda pri revirnem nadzorniku Zajdeli.

Maribor.

Poljedelski minister Ivan Pucelj je prišel v soboto zvečer v Maribor. V nedeljo jutraj se je odpeljal na šoh v Sv. Lenart in Radgono.

Šahovska tekma v soboto in nedeljo v restavraciji »Halbwild« se je končala z zmago Maribora proti Zagrebu 7 in pol proti 6 in pol. Šahovski klub Maribor je pokazal, da ima izvrstne šahiste.

Seja občinskega sveta se je vršila v petek ob 8. uri zvečer. Na dnevnem redu je bilo mnogo gospodarskih predlogov, posebno glede tlakarine, bolnice, zavoda »Vesna« in glede prdaje raznih mestnih parcel. Glede bolnice je podprl občinski svet spomenico vodstva mariborske javne bolnice. O zavodu »Vesna« je poročal g. župan, da se sklepa med državo in občino pogodba, da bi ostal zavod občinska last. Neumesteno je bil ugovor obč. svet. Zebota glede borih 50 klubov, katere je vodstvo naročilo in poravnalo. Glede stavbišča pred franciškansko cerkvijo, kjer bo stala velika palača Zadrugne banke, se je vnela živahna debata. Večinom prošen za prodajo mestnih parcel je bilo odklonjenih, kakor tudi originalna prošnja franciškanskega samostana za popust davkov in doklad. Prihodnja seja kot nadaljevanje 2. redne seje, se bo vršila v petek, dne 31. marca ob 19. uri.

Sejmsko poročilo iz Maribora. Na svinskih sejem dne 24. marca t. l. se je prijelajo 61 svinj in 1 koca. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči stari 6 do 8 tednov komad 600 do 800 K, mladi prašiči 3 do 4 mesece stari komad 1000 do 1100 K, mladi prašiči stari 5 do 6 mesecev komad 1200 do 1400 kron, mladi prašiči stari 8 do 10 mesecev komad 1600 do 2000 kron.

Kdo je izgubil hranilno knjižico in denar? Meseca januarja ali februarja l. l. je našla neka ženska pred Narodno kavararno v Vetrinski ulici hranilno knjižico z večjo vsoto denarja in bankovci, olikor se je moglo dognati, je bilo v knjiži zabeleženo ime lastnice »Jozefca«, ker je tako knjižo najditeljica sežgala. Izgubitelj se poziva, da izgubo nemudoma prijavi, ker je dana možnost, da dobi izgubljeno vsoto povrnjeno.

Celje.

Mestno gledališče v Celju. »On in njegova sestra« se je tudi v petek igrala v našem gledališču z velikim uspehom. Radi koncerta Celjskega godbenega društva 1. aprila, se bo ponavljala igra mesto večeraj v torek začetkom prihodnjega tedna.

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek je predaval g. E. Simic, urednik »Nove Dobe« o turški veri ali islamu. V izbranih besedah nam je gosp. predavatelj podajal iz najboljših virov in iz lastnega opazovanja vse zanimivosti islama in njegove verskega naziranja. Obdelal je zgodovino predislamske dobe Arabcev, Mohamedovo življenje, ter navedel vzroke njegovega nastopa kot reformatora naroda in morale. Iz korana nam je prebral tudi sure v arabsčini. Svoje predavanje je prepletal tudi z raznimi doživljaji iz svojega študijskega bivanja v mohamedanskih krajih v Aziji in Afriki. To predavanje je bilo izredno dobro obiskano in jih je mnogo moralo zopet oditi, ker niso dobili več prostora. Z zanimanjem so poslušali sledi skozinsko zanimivim izvajanjem predavateljevim ter koncem izražali željo, ga še večkrat slišati. — Po predavanju je bil napovedan ustanovni občni zbor društva »Ljudsko vseučilišče«, ki se pa ni mogel izvršiti. Izvolil se je samo 6 članski odbor, ki bo pripravil državstvena pravila in pripravil vse potrebno za ustanovni občni zbor, ki se bo kmalu vršil.

Pokrajinski zbor narodno-socialistične mladine bo v nedeljo dne 2. aprila v Celju. Spored je mnogovrsten. Jutraj bo sprejem na kolodvoru došlih gostov, obhod z godbo po mestu, nato zborovanje. Zvečer bo predstava v Narodnem domu z veselico. Vse nadaljnje je razvidno iz lepakov, ki so nalepljeni po Celju.

Naše carinske razmere. Pritožbe zoper našo carinarico in v obče zoper carinski postopanje se med trgovci in obrtniki tako množijo, da se je izkazala potreba o stvarni govoriti na javnem zborovanju. Občno društvo v Celju bo v prihodnjih dneh sklicalo takšno zborovanje, na katerem se bodo obravnavale razmere v naših carinarnicah.

O razmerah v Rusiji bo predaval v nedeljo 2. aprila ob 8. uri zvečer v hotelu »Balkane« ruski vojni korespondent Gregorij Inozemec. Predavanje prireditelj prosvetni odsek »Sokola«.

Sejem v Celju. V ponedeljek se je vršil v Celju takozvani sredstveni sejem. Sejem ni bil ravno dobro obiskan ne od strani trgovcev, kakor tudi ne od strani kupcev, zato kupčija ni bila dobra. Največ je bilo menda vzrok temu slabo vreme.

Na Tebarjih pa je bil istega dne živinski sejem. Prignano je bilo malo živine in še ta slabše kakovosti. Kupec je bilo precej.

Prijavni urad išče nekega S. Mayerja, kateri ima zvezo z »Zemaljsko kreditno banko« d. d. v Somboru.

V zapore celjskega okrožnega sodišča so te dni pripeljali zopet Varleca-Podgorskega, ki je bil zadnjič v procesu morilčev orožnika Maura od porotnikov oproščen. Ni še popolnoma jasno, zakaj je bil Varlec-Podgorski zopet aretriran. Sumi se, da je zapleten v neki roparski vlom v Zupelceh pri Bizeljskem, kateri je bil izvršen pred 5 leti pri nekem temnejšem trgovcu. Roparji so tam tako nasilno gospodarili, da se je gospodinj sedaj že umirlega gospodarja omračil um.

Aretriran je bil v Gaberju Franc Coberh, hlapec iz Zobenberca pri Rogatcu, ker je nekaj poškodoval drž. cesto in stražniku povedal napačno ime, češ da se piše Jakob Krumpak.

Umrli je na Polzeli posestnik Fr. Kolšek v starosti 71 let.

Meso se je v Celju minule dni zopet podražilo za par kron pri kilogramu, tako da stane sedaj že 48 K kilogram.

Solnčna mrka, ki bi se bil moral videti v torek 28. marca, pri nas v Celju vsled skrajno slabega oblačnega in deževnega vremena nismo mogli opazovati. Sploh ni bilo opaziti ob napovedani uri solnčnega mrka kakke izpremembe.

Čitateljem in naročnikom.

Javili smo že, da smo bili vsled silne podražitve tiskarne primorani nekoliko zvišati ceno in naročnino lista. Naj povemo le, da je časopisni papir stal do pred nekaj meseci 12—15 K kg, a danes stane 25.50 K kg! Povišati so se morale plače, skratka: celo listi, za katerimi stoje petični strankarski fond, so morali povišati naročnino. In končno: današnja krona je nekako predvojna vinar ali morda malenkost več, krajcar že niti ne! Pred vojno je stal časopis 10 vin. številka in 2—3 K mesečno. Dandanes znači to 8 K številka in mesečno 150—200 K. Danes obudejemo za 60 K enkrat, pred vojno smo za 2—3 K vsaj dvakrat in nemara precej bolje kot danes. Pa vzemimo vinko ali pšenično valuto, dejstvo je, da je dandanes časopisje relativno za 100 odstotkov cenejšje, kakor je bilo pred vojno. Uverjeni smo, da cenj. naročniki umevajo naš težavni položaj in da bodo prenesli tudi še to malenkostno breme, za katero pa so dobro odškodovani z zanimivim in stvarnim gradivom, ki jim ga naš list nudi. Kljub klevetam in blatenju nasprotnikov se je in se bo naš list držal načel in programa, ki je koristen narodu in državi, ne pa poedinim strankarjem. Vljudo torej vabimo vse do-seadanje cenj. naročnike, da nam ostanejo zvesti tudi za bodoče in nam pridobivajo še novih!

Izjava.

(Po soglasnem sklepu seje osrednjega odbora ZJŽ z dne 28. marca 1922.)

Nezaupanje, ki ga je gojila Zveza jugoslovanskih železničarjev do koalicijske, je bil edini vzrok, da je toliko časa omahovala v vstopom v koalicijsko železničarjevo. Kmalu po vsstvarjeni koalicijski pa se je izkazalo, da je bilo nezaupanje Zveze opravičeno, in da se je uresničila bojazen, da bodo gotovi hulaški izrabljali koalicijsko v strankarsko politične namene.

Ker smo uvideli, da je s »Prometno Zvezo« oziroma njenim zastopnikom vsako resno in pošteno delo v koalicijski nemogoče, smo stavili predlog, da izmenja »Prometna Zveza« svojega zastopnika v koalicijski.

Ker »Prometna Zveza« na ponovno željo ZJŽ ni izmenjala svojega, vse resno delo v koalicijski ovirajočega člana in ga ni hotela nadomestiti z drugim, pač je z objavo v časopisu dokazala, da se istovesti z demagoškim delovanjem svojega zastopnika v koalicijski, je bila ZJŽ primorana ponovno odločno nastopiti, da se »Prometna Zveza« izključi iz koalicijske. Smo globoko uverjeni, da pod takimi razmerami, ki so bile ustvarjene po zastopniku »Prometne Zveze« s kršenjem tolikanj potrebnih discipline, in ki ne pripozna tudi najprimitivnejših parlamentarnih običajev, ter le osebo izrabljala koalicijsko v korist gotovi politični stranki, ne bo žela koalicijski nikdar zaželjenega uspeha.

ZJŽ je nepolitična, narodna, strogostanovska organizacija in je samo ob sebi umevno, da se ne sme politično izrabljati. Prepričati moramo, da bi se nas zavedlo v politične boje dnevnega političnega blata.

Vsled demagoškega shoda, ki je bil sklican po zastopniku »Prometne Zveze« in obenem članu koalicijske, Francu Beltramu, dne 23. sušca 1922. v Mestnem domu v Ljubljani ter vsled od ne-železničarjev odglasovane zaupnice omenjenemu sklicatelju smo primorani izjavljati konsekvence s tem, da odlagamo svoje mandate v pokrajinskem koalicijskem odboru železničarjev za Slovenijo. O tem sklepu smo obvestili vrhovno vodstvo koalicijske in vse koalirane organizacije.

V prepričanju, da bo celokupno naše članstvo ta naš korak odobrilo smo primorani prepričati pohod različnih političnih agitatorjev med železničarje.

Boj za koristi železničarjev bo gotovo uspešen, ako samostojno in v zvezi samo z rešnimi železničarskimi organizacijami vodimo borbo do končne zmage za naše stanovske pravice.

Osrednji odbor ZJŽ.

Dnevne vesti.

— **Cenče.** »Jutro« je celo kolono svoje »terajšnje številke porabilo za napade na naš list. Na njegove čenčarije seveda ne bomo odgovarjali.

— **Predsedstvo delegacije** ministrstva financ v Ljubljani javlja: Po razpisu finančnega ministrstva, generalne direktije državnih dolgov v Beogradu z dne 17. marca 1922 D br. 5256 objavlja, da so v Sloveniji po pravilniku D br. 4099 upravičeni izplačevati kupone 7 odstotnega investicijskega posojila sledeči državni in bančni zavodi: 1. Finančna dežela blagajna v Ljubljani in vsi davčni uradi v Sloveniji, 2. poštni čekovni zavod v Ljubljani in poštne uradi v Sloveniji, ki poslujejo kot njegove nabiralnice, 3. bančni zavodi, ki so posredovali podpisovanje 7 odstotnega investicijskega posojila in njih podružnice.

— **Ti zavodi so:** 1. Jadranska banka v Ljubljani, 22. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, 3. mestna hranilnica v Ljubljani, 4. Kmečka posojilnica v Ljubljani, 5. Slovenska eskomptna banka v Ljubljani, 6. Zveza gospodarskih zadrug v Ljubljani, 7. Zadruga gospodarska banka v Ljubljani, 8. Kreditni zavod za trgovino v Ljubljani, 9. Češka industrijska banka v Ljubljani, 10. Obrtna banka v Ljubljani, 11. Kranjska hranilnica v Ljubljani, 12. Splošna prometna banka v Ljubljani, 13. Slovenska banka v Ljubljani, 14. Kranjska dežela banka v Ljubljani, 15. Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani, 16. Ljudska posojilnica v Ljubljani, 17. Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani, 18. Mestna občinska hranilnica v Brezicah, 19. Posojilnica v Celju, 20. Hranilnica mestne občine v Celju, 21. Južnoštajverska hranilnica v Celju, 22. Zadruga zveza v Celju, 23. Mestna hranilnica v Črnomlju, 24. Mestna hranilnica v Kamniku, 25. Ravnateljstvo hranilnice za konjiški okraj v Konjicah, 26. Sparkasse der Stadt Gottschee v Kočevju, 27. Občinska hranilnica v Kostanjevici, 28. Mestna hranilnica v Kranju, 29. Občinska hranilnica v Krškem, 30. Hranilnica v Ljutomeru, 31. Jugoslovanska Unibank v Ljubljani (kot naslednica Mariborske eskomptne banke), 32. Podružnica Angloavstrijske banke v Mariboru, 33. Podružnica Jadranske banke v Mariboru, 34. Mestna hranilnica v Mariboru, 35. Mestna hranilnica v Novem mestu, 36. Mestna hranilnica v Ormožu, 37. Mestna hranilnica v Ptuj, 38. Mestna hranilnica v Radovljici, 39. Okrajna hranilnica SHS v Rogatcu, 40. Okrajna hranilnica v Slovenjgradcu, 41. Okrajna hranilnica v Sl. Bistrici.

— **Poštni čekovni zavod** izplačuje samo kupone, ako njih skupni znesek ne presega vsote po 35 Din, če kuponi izvirajo od obveznic po 100 Din, odnosno po 70 Din, ako so to kuponi večjih apoenov: poštni uradi pa izplačujejo kupone samo, ako njih skupna vrednost ne presega 35 Din. Vsa druga plačila mesta pa izplačujejo kupone v neomejenih zneskih.

— **Poročno darilo za kralja.** Zastopniki velike županije (Komitat) Zombor so sklenili, da podarijo kralju za poročno darilo neko graščinsko posestvo pri Futoku.

— **Neznosne razmere pri orožništvu.** Pod enakimi naslovi čitamo večkrat različne članke v časopisih, s katerimi hoče naše prezirano orožništvo opozoriti merodajne faktorje, da ni vse zlato kar se svetli. V tem oziru pogledimo malo bolj globoko v zadovoljstvo in zanesljivost našega drugače tako dobrega orožništva, ki je bilo vsekdar močan stebel državi. Orožništvo se sicer v javnosti kaže le z razmerami jako nezadovoljno, drugače pa je zvesto svoji državi. Javnost pa naj se vpraša, ali ni ta zvestoba mogoče le navidezna? Kako stališče pa bi orožništvo zavzelo v slučaju kaknega notranjega poloma, kar ni izključeno pri sedanjih razmerah. To so vprašanja, ki jih mora tudi na plačah orožništva neinteresirano ljudstvo imeti pred očmi. Ljudstvo je mnenja, da ako ni orožništvo od države primerno oskrbovano, tedaj tudi država ne sme na orožništvo polagati posebne važnosti, kajti slučajno nezadovoljstvo je tudi nezvestoba. Ali smemo v prekerih grotnih razmerah stoječe orožništvo smatrati za zanesljivo? Skrajni čas je, da se merodajni faktorji tega zavedajo in skrbijo zato, da se te neznosne razmere odpravijo, ker ne škodujejo samo naši državi doma, temveč tudi ugledu naše države v inozemstvu. — **Opazovalec orožništva.**

— **Jugoslovanska umetniška razstava** v Beogradu se vrši povodom kraljeve poroke v umetniškem paviljonu na Kalimegdanu.

— **Novo gledališče** v Beogradu bo do kraljeve poroke v toliko dogotovljeno, da se bodo za to priliko moge vršiti prve predstave.

— **Na mednarodnem sanitetnem kongresu** v Varšavi bodeta zastopala našo državo dr. Štampar in dr. Rajčič.

— **Velikonočne razglednice »Družbe sv. Cirila in Metode«** so v tisku in bodo p. t. občinstvu v začetku aprila na razpolago. Razglednice so umetniško delo akad. slikarja g. Gasparija. Opazujemo že sedaj na te razglednice vse narodne trgovce, trafike, C. M. podružnice in vse one, ki razpečavajo blago »Družbe sv. Cirila in Metode«. Vnanja naročila sprejema že sedaj družina pisarna v Narodnem domu.

— **Zamenjava tuj**

C. N. in A. M. Williamson:

Cesaričini biseri.

(Dalje.)

Jedva pa je zaprla vrata, je loka odgrnila odejo in pokazala, da je oblečena!

»Bala sem se, da ne bi smola prinesla sestre Lakeove,« je pojasnila. »Samo klobuk moram še dejati na glavo. In drugo — ali je vse v redu?«

»Roger pojde,« je rekla Beverley. »Baš zdaj telefonira po svoj voz. Odložila bom večerjo do poldevetih, tako da se lahko vrne in preobleče.«

Nič se ni upiral, ko sem mu povedala, da vem za nizalko in je želim še noč. Priznal je, da je najboljši, če opravi človek takšno zadevo sam. Bil je vobče zelo ljubezniv. Toda njegovo vedenje se mi zdi nekam izpremenjeno. Bojim se, kaj bo.«

»Nič se ne bojte,« je dejala Kio. Vstala je, pripela si mični beli klobuček in smuknila v plašč. »Najprej se oglasim v 'Westmorelandu' in posetim najinega moža; rekel je, da bo čakal tam do desetih. Povem mu, da je stvar v teku, a da vas mora čakati do polnoči, ako bi bilo potreba. Odondot morda lahko telefoniram k Dietzu, zakaj naravnost odot bi utegnili biti nevarno. O'Reilly bo takrat najbrže v svoji sobi, da se obleče za k večerji. Prepričana sem, da se ne bo branil govoriti z menoj; vse ostalo pojde samo od sebe. A zdaj moram gledati, da izginem, preden dospe avtomobil gospoda Sandsa ali pa sestra Lakeova. Ako najde vrata zaprta in vse tiho, bo mislila, da sem. Vrnite se h gospodu so rogu. Angel in pustite me, da izginem na svojo lastno odgovornost.«

»Prinesla sem vam denarja,« je rekla Beverley. »Vzemite to denarnico. V nji je pripravljen drobiž za avto, in zraven še nekaj papirja — kakih petdeset ali šestdeset dolarjev.«

Dve minuti po teh besedah je bila Kio na ulici. V prvem trenutku ji je bila sreča mila. Jedva je s strahom pomislila, da bo morala iti peš do najbližjega postajališča za avtomobile, že je zagledala voz, ki je bil pravkar odločil nekoga pred sosednjimi hišnimi vrati. Bil je avtomobil-

ski izvošček. Poklicala ga je ter se velela zapeljati v hotel »Westmoreland«.

»Gospod Peterson« je bil doma, kakor je bil obljubil.

»Vi?« je zagodrnjal. »Že spet? Nadejal sem se gospe Sandsove.«

»Prišla sem po njenem nalogu,« je dejala Kio, »in najbrže pridem tudi v tretje, ko uredimo stvar. Ako dobite, česar iščete, je itak menda vseeno, kdo vam prinese.«

»V tem se motite, prijateljica! Moj posel velja ženski, ne piščancu. A vendar, ako imate kaj zame — «

»Nimam — zdaj še ne!« ga je ustavila Kio. »Saj še ni potekel čas. Pač pa sem na poti, da dobim tisto, za kar gre. Le to je, da utegnem priti delj nego do desetih. Baš to sem prišla povedati.«

»Škoda besedi! Do desetih, sem rekel. Ako gospa noče, da si premisljam jaz, naj se tudi ona ne premislja.«

»Gospa Sandsova se ni pogodila z vami glede časa,« je rekla ona. »A zakaj se vam tako mudi? Ali se mari stojte ... policije?«

»To ste pretkanka!« je dejal Peterson s kokodakajočim smehom. »S policijo nimam zadržaj nikakih računov. Ni dolgo tega, kar so mi dejali: 'Vse v redu, prijatelj, hodite z bogom, priporočamo se za drugipoti!' S tem barbarstvom si ne pomorete, draga.«

Kloji se je zdelo, da slutiti, kakšne sorte so bili tisti »računi«; ni se mogla odločiti, da bi verjela podlasičniku na golo njegovo besedo, da se ne boji »bavbava«. Mož je bil videti rojen žepar in izmikač. Njegove roke so bile tenke in drobne kakor dekličje. Ako bi ga napadla izkušnja, dočim je »čakala Beverley pri stojnici za časopise na čičaški postaji, težko da bi se ji bil mogel ustaviti. Dekle se sicer ni bogve kaj menilo za to podrobnost, ki ni bila njena briga; toda čudno, malone vznemirljivo je bilo gledati, kako se sklepje člen s členom v verigi dokazov proti O'Reillyju. Še bolj pa jo je vznemirjala zavest, da se ji je prvi poizkus »bluffa« ponesrečil. Nekaj v Petersonovem vedenju jo je vendarle sililo verjeti, da se zadržaj nima počemu ogibati policije. Da bi prikrla svoje razočaranje, je rekla samozavestno:

»Gospo in meni je prav tako dobrdošlo kakor vam, ako moremo

končati stvar ob desetih. Če bo moč, se zgodi; če ne, boste morali čakati. Položaj je tak, da vam kaže držati z nama, ne proti nama.«

»Takooo? Meni se ne vidi!« ji je zabrusil. »Prav nič se ne zadržim, da ne bi vaša lepa gospa igrala z onimi tam, na drugi strani — in njen sonrog seveda tudi. Zda namreč vem, da sta se z Rogerjem Sandsom nekoč oba hkrati odpejala iz nekega kraja. Vrag naj me vzame, ako slutim, kakšen je pri tem njen namen; gotovo imata kako posebno spletko. Ako ne nji, bi vsaj lahko koristilo Sandsu, in možki je vedno močnejši od ženske. Sands je delal tistikrat za Johna Herona. To pomeni dovolj.«

»Vsekako ne pomeni tega, da bi gosna Sandsova hotela prekršiti dano besedo. Poznam jo in vem, da je poštenje izven dvoma,« je vztrajala Kio. Govorila je pogumno, toda misli so ji blodile daleč. Ime Johna Herona jo je bilo vznemirilo; Beverley ji ga ni omenila. Nič ni razodevalo dekletu, koliko tehta to ime v zadevi, ki je bila zdej v njenih drobnih, odločnih rokah. Pomnila ni niti, kje ali kako bi ga bila že slišala; in vendar ji ni zvenelo tuje. Čustvo, s katerim jo je prešinilo, jo je navdajalo z nemirno. Zdelo se je, kakor bi ji bil nekdo šepnil to ime v sanjah, ki še niso pozabljene, pač pa leže pokopane pod drugimi stvarmi v njeni glavi. Dekle se je zdej držnilo. Z bolestno jasnostjo se je zavedalo, da se družijo v tistih pokopanih sanjah z imenom »John Heron« še drugi glasovi: ihtenje in ječanje, kakor bi nekdo plakal v temi!

»Spletka je vsekako bila,« je povzel Peterson, »in tisti, ki so bili zraven, so mi odgovorili za vse, kar se mi je pripetilo v Chicagu, potem ko sem jo bil izgrešil. To je deloma tudi vzrok, da sem prišel v New York. Ako do desetih ne dobim tistih listin pojdem k Sandsu na dom in povprašam za gospo.«

»Gospoda Sandsa ne bo doma,« ga je zavrnila Kio. »Šel je nekam, in če se vrne dotlej, se menda takoj spet odpelje.«

»Res?« je zategnil Peterson. Njegova prava osebnost se je dramila potuknjeno kakor nočna, pogozdna žival. Kio mu je zrla v oči, trudeč se, da bi ga spoznala.

Drobiž.

»Skopuh umrl vled glau. V Noiraguetu je umrl od gladi stari italijanski trigovec, ki je bil tamkaj ooznan pod imenom Trentamil. Iz skoposti si ni privoščil niti najlažje jedi, tako da je končno umrl vled gladi, zapustivši 30.000 frankov.«

Najmlajši vseučiliški profesor. Na vseučilišču v Kristianiji je imenovan profesor filozofije Harold Shjelderup, ki ima komaj 26 let in je najmlajši vseučiliški profesor v Evropi.

Tožba radi slike. Pri sodišču v Hamburgu je vložil neki slikar tožbo proti nekemu gospodu, ki je naročil sliko svojega malega sinka, a je potem ni hotel sprejeti in tudi ne plačati. Trdil je namreč, da je slika slabo izgotovljena. Sodisce se je izreklo v korist slikarju, držeč se pravila, da je naročilo stvar zaupanja in vsakdo se naj o umetnikovih sposobnostih uveri pred naročbo.

Umetna kazen. Sodisce za pobijanje draginje in navijanja cen v Kölnu, je kaznovalo natakarija Schmorleitz na trimesečni zapor in na 10.000 mark denarne globe, ker je nekemu gostu zadržal dvojno ceno. Morda ne bi škodovalo, če bi se v takih slučajih tudi pri nas nekoliko strožje postopalo.

Klobuki z rogovi. Angleške borilnice za ženske pravice so stavile predlog, da naj nosijo v znak protesta posebne vrste klobuk, kakor nosijo moški.

Proda se:**POSESTVO**

na krasnem kraju blizu mesta Maribora, obstoječe iz lepih, rodovitnih njiv, travnika, sadonosnika, gozda in vrta se prodaja. Hiša je krasno izdelana. Cena 120.000 Din. Več se poizve kavarina Tenert, Maribor, Glavni trg 3. 571

MALA HIŠA

z eno sobo, kuhinjo, vrtom in 4 stavbenimi prostori, oddaljeno 10 minut od Glavnega trga Maribor. Naslov v posredništvu »Jugoslavije« v Mariboru. 570

MLIN

ob močni in stalni vodi se takoj prodaja. Naslov in natančne podatke v upravi lista. 561

KOLO

prostege teka, tvrde »Kinta« se prodaja. Poizve se pri »Payeru«, Rimska cesta 5, na dvorišču. 563

GRAJŠČINSKO POSESTVO, POSESTVA, GOSTILNA, TRGOVSKA HIŠA, VILA, HIŠA, NA PRODAJ:

GRAJŠČINSKO POSESTVO, 137 orolov, pri Mariboru;
POSESTVA do 150 orolov;
GOSTILNA z 22 orolov zemlji;
TRGOVSKA HIŠA s 7 trgovinam;
VILA z velikim vrtom;
HIŠA za vsako malo obrt, oziroma industrijo, prodaja **ZAGORSKI**, Maribor, Barvarska ulica 3. 531

Službe:

23 LETEN KROJAŠKI POMOČNIK želi stopiti v službo s 1. majem. Naslov v upravi »Jugoslavije«. 576

ČEVLJARSKI VAJENEC

se išče. Hrana in stanovanje v hiši. Viktor Senk, Linhartova ul. 12, Maribor. 575

ENEGA PRIDNEGA, MLADEGA, POSTENEGA MLINARSKEGA POMOČNIKA

sprejemem takoj. Dobra mesečna plača — hrana in stanovanje prosto. Anton Polanc, valjni mlin, Radče pri Zidanemmostu. 572

OROŽNIK

želi premeniti postajo 1/4 ure oddaljeno od Ljubljane. Zamenja le, če se mu na novi postaji preskrbi družinsko stanovanje za 2 osebi. Tukajšnja postaja moderna; z električno razsvetljavo, mal, raven rajon. K. p. vrl mož. Ponudbe na bombarništvu »Jugoslavije« pod »Orožnik 1890«. 568

TOVARNIŠKI JERMENAR IN SEDLAR

z dobrimi spricavali o enakem službovanju, kateri se razume na vsa v poštev prihajajoča dela se išče. Ponudbe na bombarno predelnico in tkalnico v Trzinu. 569

TRGOVSKO NAOBRAZEN MLADENIČ

s primerno prakso, vešč slovenskega, srbohrvskega, nemškega in italijanskega jezika, želi vstopiti v kako službo, najraje v kaki špediciji ali pri kaki trgovski. Naslov v upravi lista. 567

POTNIKA

samostojnega, izvežbanega v vinski stroki, iščemo. Veletrgovina vina in žganja Bolbehar i. dr., Novomesno. 545

KONTORISTINJO

v starosti 18—20 let z znanjem slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika ter dobro računicarico sprejme Ilija Predović Fram, Stajersko. Stanovanje in hrana i hiši, plača po dogovoru. Ponudbe je poslati na Ilija Predović, Varaždin, Medjimurska cesta broj 3 ali Ilija Predović, Fram broj 10, Stajersko. 511

Razno:**»BRECK«**

s stroho in stranicami iz plohe za 12 oseb skoraj nov, se prodaja po primerni ceni. Naslov pove Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 566

LOV IN POSESTVO

na Dolenjskem pri Mokronogu se odda pod jako ugodnimi pogoji v najem. Poizve se Petkovšek, Pražakova ul. 12. 574

PRESELITEV TRGOVINE.

Dne 30. marca 1922 se preseli trgovina s ročnimi deli in njih potrebščinami

TONI JAGER-CERNE & Ko

iz Židovske ul. 5 na Dvorni trg i. hiša Kastner. Tvrda se priporoča za predtiskanje najnovjših vzorcev, za azuriranje in strojno uvezenje motivov v perilo. Vzorce na razpolago v trgovini.

Mestni pogrebni zavod.

Ravnateljstvo in uradništvo rudnika Hrastnik javlja tužno vest, da je njihov priljubljeni tovariš, gospod

Ing. Josef Barvirz

obratovodja rudnika Hrastnik Trboveljske premogokopne družbe

včeraj dne 28. t. m. po kratki mučni bolezni prerano preminul.

Pogreb se bo vršil v petek, dne 31. t. m. ob 16. uri iz deželne bolnice v Ljubljani na pokopališče k sv. Križu.

Nepozabnega ohranimo v trajnem in častnem spominu.

V Hrastniku, dne 29. marca 1922.

KUPIM

po naročilu posestvo in ves inventar stare evropskega dvorca in sicer: sobno opremo, marmor, gobeline, preproge, bron, kamline, lesoreze, stopnišča in ostale umetniške proizvode. Ponudbe prosim poslati na naslov stalnega bivanja: **SOMBOR (Bačka), ulica Kralja Aleksandra štev. 16**, ali na kraj mojega začasnega bivališča: **hotel „SLON“ štev. 76**.

Razen tega imam zastopstvo za ceni **FINSKI PAPIR**.

Uradnik z akademsko naobrazbo (jus in filologija)

išče mesta kot

korespondent za angleški jezik.

Eventualno prevzame tudi podučevanje tega jezika, kakor tudi francoskega jezika. V govoru verziran v hrvaškem in italijanskem jeziku. — Ponudbe po »English correspondent« na upravo lista.

Pri naročilih se sklicujte na oglase v »Jugoslaviji«!

FRANC TOMAŽIČ

TRGOVSKA AGENTURA

LJUBLJANA

PREŠERNOVA ULICA 48

prevzame vsakovrstna v trgovsko stroko spadajoča posredovanja in zastopstva.

Blago za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dajte različno platno in jute za tapetnike, sedlarje i. t. d. priporoča tvrdka

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10.

Proda se AUTO-OMNIBUS

16 sedežev, nova karoserija in eden

TOVORNI-AUTO

po zelo nizki ceni. Ponudbe na podružnico »Jugoslavije«, Celje.

Pisalne mize

(amerik. Rouleuax)

hrastov les, nove moderne mize, se prodajo ugodno. Vprašanja pod »Rouleuax« na upr. tega lista.

Zvezna tiskarna in knjigarna

v LJUBLJANI - Wolfova ulica štev. 1.

Poštni predal 74. : : : : : Telefon 359.

Izvršuje vsa tiskarska dela po konkurenčnih cenah ter se za cenjena naročila najtopleje priporočamo.

Zahtevajte proračun!

Točna postrežba!